

[Margrete Auken]

dan ministeren kunne kalde det, der skete i ministeriet, i særdeleshed mellem miljøstyrelsens direktør og havforureningslaboratoriet, for frihed og åbenhed, men lad det nu være. Ministeren forsikrede i hvert fald, at det også var ham magtpåliggende, at der var stor åbenhed omkring sagerne, og hvorfor skulle jeg egentlig ikke fatte lid til, at det i hvert fald var oprigtigt ment?

I sommerens løb er der imidlertid igen dukket en sag op med omtrent de samme aktører. Gennem min partifælle i Viborg amt hørte jeg rygter om, at man fra forskellig side og i hvert fald fra amtskommunens, men muligvis også fra miljøstyrelsens havde forsøgt at lukke munden på biologerne ved havforureningslaboratoriet, så de ikke kom til at udtale sig om årsagerne til Hjarbæk Fjords død.

Vedkommende SF'er havde søgt aktindsigt gennem styrelsen, og det var her temmelig påfaldende, at et afslørende brev fra amtsborgmesteren om netop dette emne manglede blandt de breve, der blev tilsendt. Jeg spurgte ministeren, om der var tale om, at han havde forsøgt at lukke munden på biologerne. Ministeren svarede nej, selv om den vedlagte redegørelse fra miljøstyrelsen lugtede temmelig meget af det modsatte. Men o.k., jeg tror stadig, at ministeren handlede i god tro, også da han til lokalradioen og her helt umisforståeligt forsikrede, at man ikke søgte at hindre nogen i at udtale sig om, hvad der var galt med den arme fjord.

Så kommer afsløringerne. De pågældende biologer kunne ikke bære det mere og henvendte sig til deres fagforening, Magisterforeningen, hvorfra man offentliggjorde en korrespondance mellem Jens Kampmann og forstanderen for laboratoriet, Arne Nielsen. I Kampmanns brev stod bl.a.:

»Jeg må derfor pålægge dig og dine medarbejdere, at der ikke fremover fremsættes udtalelser vedrørende Hjarbæk Fjord, uden at det sker efter forudgående aftale med 16. kontor og amtsborgmester P. E. Eriksen og amtsvandsinspektør Aage Eltons.«

Af et telefonnotat fremgår det desuden, at man også havde ønsket at hindre medarbejderne i at medvirke i den fjernsynsudsendelse, der forleden blev sendt om Hjarbæk Fjord.

Heldigvis er der ikke sket nogen skader. Ministerens principper er blevet fulgt, fordi

medarbejderne i laboratoriet fulgte deres faglige samvittighed og deres demokratiske pligt til at forklare os andre, hvad der sker. Og det kan jo så både vi og ministeren glæde os over. Hvad der videre skal ske i miljøstyrelsen, hvor ministeren tydeligvis er blevet rendt om hjørner med af direktøren, skal jeg heller ikke blande mig i nu.

Når sagen skal frem, er det på grund af den principielle interesse, vi alle må have i, at censur og mundkurve ikke breder sig. Det handler for mig mindre om beskyttelsen af den enkelte medarbejder, skønt den så sandelig også er vigtig, end det handler om retsbeskyttelsen af os alle sammen. Uden en vidtstrakt åbenhed bliver debatten ukvalificeret. Mange ting bliver aldrig bragt frem, før det måske er for sent, og alt for mange beslutninger vil enten blive styret af tilfældige privatøkonomiske eller lige så tilfældige politiske ambitioner.

De offentligt ansatte eksperters yringsfrihed som et led i retsbeskyttelsen af offentligheden er muligvis tydeligst inden for et område som miljøet, men det gælder vel mange steder, og det kræver naturligvis mere end mod hos et par helte hist og pist – eller de rigtige holdninger hos en minister.

Vi må sikre, at lovgivningen lægger så få hindringer som overhovedet muligt i vejen for denne åbenhed. Hvad vil regeringen gøre for at sikre dette? Hvilke initiativer vil den tage? Vi venter naturligvis spændt på revisionen af offentlighedsloven, men forudser, at der under alle omstændigheder bliver brug for mere præcise love til sikring af de offentligt ansattes reelle yringsfrihed.

Desværre tyder noget på, at det er ved at gå den modsatte vej. I et svar til fru Birthe Nielsen mener socialministeren tydeligvis, at det er i orden, at de interne cirkulærer i kommunerne om bistandsloven og kontanthjælp forbliver hemmelige for offentligheden. Her kunne man spørge, om justitsministeren og statsministeren deler denne holdning.

Det eneste aktive, vi har set staten foretage sig vedrørende retsbeskyttelsen af de offentligt ansatte, går mildt sagt den stik modsatte vej, hvor man i produktregisteret nu mener, at de ansatte skal kontrolleres af politiets efterretningstjeneste. Er det et retssamfund? De eksisterende tavshedsbestemmelser i tjenestemandsløven var såmænd mere end tilstrækkelige. Det er dem, der trænger til at